

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO NR. 22-4678 DERINIMO

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), viena didžiausių paslaugų, prekybos ir aukštųjų technologijų įmones vienijančių verslo organizacijų Lietuvoje, tarp kurios atstovaujamų sričių yra ir vėjo energetika, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai teikia pastabas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto Nr. 22-4678 (toliau – Nutarimo projektas) ir susijusių įstatymų projektų.

LVK pritaria Nutarimo projektu siekiamiems įgyvendinti tikslams, skatinant atsinaujinančių energijos išteklių vystymą ir plėtrą. Ypač palaikome siekį mažinti perteklinių biurokratinių reikalavimų, tarp jų – sanitarinių apaugos zonų atsisakymą, kurie iš esmės apsunkino ir lėtino atsinaujinančių išteklių, saulės ir vėjo elektrinių projektų vystymą Lietuvoje. Visgi nerimą kelia, kad kartu šiuo Nutarimo projektu siekiama įvesti ir naujus reikalavimus bei mokesčius, kurie yra reikšmingi savo neigiamu poveikiu ir gali prisidėti prie priešingų – nei keliami šiam Nutarimo projektui – tikslų ir stabdytų atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą šalyje.

Pirmiausia, didžiausią nerimą kelia siekiamas įvesti naujas mokesčiai komerciniais tikslais veikiančioms elektrinėms, nors tuo pačiu metu lieka galioti jau egzistuojantis nekilnojamojo turto mokestis. Manome, kad metinė „gamybos“ įmoka, siekianti 0,0013 Eur/kWh, yra neproporcingai didelė ir prisidės prie komercinių elektrinių projektų vystymo lėtinimo. Siūlomas 3 proc. dydžio mokestis yra kur kas didesnis nei tokie patys mokesčiai, galiojantys kitose šalyse, kurios sėkmingai vysto atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą. Nėra abejonių, kad, jei siekiama pritraukti daugiau investicijų į vėjo energetikos sektorių Lietuvoje, toks mokestis, reikšmingai didinantis projekto kainą, veiktų kaip atgrasanti nuo investicijų priemonė. Šis mokestis galėtų būti svarstytinas tuo atveju, jeigu jį mokančioms atsinaujinančioms elektrinėms būtų netaikomi nekilnojamojo turto ir infrastruktūros mokesčiai, kurie šiuo metu yra taikomi.

Taip pat pagrįstų klausimų kelia pati mokesčio struktūra, įmoką siejant su pagamintos elektros kiekiu, bei sudėtingas šio mokesčio administravimas. Siūlytume paprastinti šio mokesčio administravimą ir nesieti jo su pagamintos elektros energijos kiekiu, kadangi šis kiekis yra komercinė elektrinės vystytojų informacija, o šie duomenys yra konfidencialūs.

Apibendrinant, manome, kad siūloma „gamybos“ įmoka, skirta seniūnijoje esančių bendruomenių ar bendruomeninių organizacijų poreikiams, galėtų būti svarstytina, jei ji būtų gerokai (bent tris kartus) mažesnė ir prie jos būtų pereinama palaipsniui, be to, toks mokestis turėtų būti taikomas tik naujiems atsinaujinančių išteklių vystymo projektams.

Antra, palaikome siekį atsisakyti sanitarinių apaugos zonų reikalavimo, tačiau įvedamas naujas atstumo mažesnio nei elektrinės aukščio, padauginto iš 4, reikalavimas yra tobulintinas. Siūlytina svarstyti, kad sanitarinių apsaugos zonų pakeitimas šiuo nauju reikalavimu turėtų remtis vėjo turbinų triukšmo rodikliu. Sanitarinių apsaugos zonų būtų galima atsisakyti pakeičiant tokiu atstumu, kuriame vėjo turbinų keliamas triukšmas neviršytų normos. Remiantis įprasta praktika, jei vidutinis vėjo turbinos aukštis siekia 250 metrų, atstumo reikalavimas galėtų siekti šio aukščio dydžio, padauginto iš 2-3 kartų, atstumo reikalavimą. Taigi šiuo metu siūlomas elektrinės aukščio, padauginto iš 4, kriterijus yra per didelis ir turėtų būti svarstomas sumažinti.

Trečia, kalbant apie pilno poveikio aplinkai vertinimo reikalavimą, manome, kad, siekiant skatinti atsinaujinančių išteklių plėtrą, pilnas poveikio aplinkai vertinimas vėjo elektrinėms turėtų būti būtinas tik tuo atveju, jei poveikio aplinkai vertinimo atrankos stadijoje identifikuojamas

reikšmingas poveikis aplinkai ir šis poveikis negali būti sumažintas poveikio aplinkai vertinimo atrankos stadijoje. Taip pat manome, kad siekiant realaus atsinaujinančių išteklių plėtros skatinamojo poveikio, vėjo elektrinės turėtų būti leidžiamos įgyvendinti miškų ūkio paskirties žemėje, o toks leidimas galėtų būti suteikiamas nekeičiant žemės sklypo paskirties.

Galiausiai, bendrai vertinant Nutarimo projektu siekiamą pakeisti tvarką bei įvedamus naujus reikalavimus atsinaujinančių energijos išteklių vystymo projektams, lieka neatsakytas labai svarbus klausimas, kokią įtaką Nutarimo projektu siekiama įvesti nauja tvarka ir nauji reikalavimai turėtų jau veikiantiems, įgyvendinamiems ar derinamiems elektrinių projektams. Manome, kad, laikantis teisėtų verslo lūkesčių principo, nauji reikalavimai turėtų galioti tik naujiems atsinaujinančių išteklių vystymo projektams.

Manome, kad atsižvelgus į šiame rašte pristatytus argumentus būtų žengtas dar vienas žingsnis reikšmingai prisidedant prie sėkmingo atsinaujinančių energijos išteklių elektrinių vystymo Lietuvoje, o naujai įvedami reikalavimai atsinaujinančių energijos išteklių projektams nesudarytų naujų kliūčių ir nesumažintų Nutarimo projektu siūlomų teigiamų pokyčių naudos.

LVK yra nusiteikusi aktyviai įsitraukti į tolesnę diskusiją šiuo ir kitais su atsinaujinančios energetikos plėtra susijusiais klausimais.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Eglė Radišauskienė

Originalas nebus siunčiamas. Akvilė Razumienė, el.p.: akvile@lvk.lt, tel. +370 601 5189